

तत्त्वां यदभिवक्ष्यामि तत्कुरुष्व महाबल । सम्भावनां हि लोकस्य मम पार्थस्य चोभयोः ।
 नान्यथा त्वं महाबाहो सम्प्रकर्तुमिहार्हसि । परित्यज्य प्रियान् प्राणान्वणे विचर वीरवत् ।
 न हि शैनेय दाशार्हो रणे रचति जीवितं । अयुद्धमनवस्थानं सङ्गमे च पलायनं ।
 भीरुणामसन्ता मार्गो नैष दाशार्ह सेवितः । तवार्जुनो गुरुस्तात धर्मात्मा शिनिपुङ्गव ।
 वासुदेवो गुरुश्चापि तव पार्थस्य धीमतः । कारणद्वयमेतद्वि जानंस्त्वामहमब्रुवं ।
 मावमंस्था वचो मच्चं गुरुस्तव गुरोर्ह्यहं । वासुदेवमतश्चैव मम चैवार्जुनस्य च ।
 सत्यमेतन्मयोक्तन्ते याहि यत्र धनञ्जयः । एतद्वचनमाज्ञाय मम सत्यपराक्रम ।
 प्रविशैतद्वलं तात धार्तराष्ट्रस्य दुर्मतेः । प्रविश्य च यथान्यायं सङ्गम्य च महारथैः ।
 यथार्हमात्मनः कर्म रणे सात्त्वत दर्शय ।
 इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि युधिष्ठिरवाक्ये दशाधिकशतोऽध्यायः ॥ ११० ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ प्रीतियुक्तश्च हृद्यश्च मधुराक्षरमेव च । कालयुक्तश्च चित्रश्च न्याय्यं यच्चापि भाषितं ।
 धर्मराजस्य तदाक्यं निश्रम्य शिनिपुङ्गवः । सात्यकिर्भरतश्रेष्ठ प्रत्युवाच युधिष्ठिरं ।
 श्रुतं ते गदतो वाक्यं सर्वमेतन्मयाच्युत । न्याययुक्तश्च चित्रश्च फाल्गुनार्थे यशस्करं ।
 एवंविधे तथा काले मादृशां प्रेक्ष्य सम्मतं । वक्तुमर्हसि राजेन्द्र यथा पार्थ तथैव मां ।
 न मे धनञ्जयस्यार्थे प्राणा रक्ष्याः कथञ्चन । त्वत्प्रयुक्तः पुनरहं किन्न कुर्व्यां महाहवे ।
 लोकत्रयं योधयेयं सदेवासुरमानुषं । त्वत्प्रयुक्तो नरेन्द्रेह किमुतैतत् सुदुर्बलं ।
 सुयोधनबलन्वद्य योधयिष्ये समन्ततः । विजेष्ये च रणे राजन् सत्यमेतद्वीमि ते ।
 कुशल्यहं कुशलिनं समासाद्य धनञ्जयं । हते जयद्रथे राजन् पुनरेष्यामि तेऽन्तिकं ।
 अवश्यन्तु मया सर्वं विज्ञाप्यस्त्वं नराधिप । वासुदेवस्य यदाक्यं फाल्गुनस्य च धीमतः ।
 दृढन्वभिपरीतोऽहमर्जुनेन पुनः पुनः । मध्ये सर्वस्य सैन्यस्य वासुदेवस्य शृण्वतः ।
 अद्य माधव राजानमप्रमत्तोऽनुपालय । आर्यां युद्धे मतिं कृत्वा यावद्धृन्मि जयद्रथं ।
 त्वयि चाहं महाबाहो प्रद्युम्ने वा महारथे । नृपं निक्षिप्य गच्छेयं निरपेक्षो जयद्रथं ।
 जानीषे हि रणे द्रोणं कुरुषु श्रेष्ठसम्मतं । प्रतिज्ञातं हि तेनेदं पश्यमानेन वै प्रभो ।
 ग्रहणे धर्मराजस्य भारद्वाजोऽपि गृह्यति । शक्तश्चापि रणे द्रोणो निग्रहीतुं युधिष्ठिरं ।
 एवं त्वयि समाधाय धर्मराजं नरोत्तमं । अहमद्य गमिष्यामि सैन्यवस्य वधाय हि ।
 जयद्रथश्च हत्वाऽहं द्रुतमेष्यामि माधव । धर्मराजं न चेत् द्रोणो निग्रहीयाद्रणे बलात् ।
 निग्रहीते नरश्रेष्ठे भारद्वाजेन माधव । सैन्यवस्य वधो न स्थानमप्रीतिस्तथा भवेत् ।
 एवं गते नरश्रेष्ठे पाण्डवे सत्यवादिनि । अस्माकं गमनं व्यक्तं वनं प्रति भवेत्पुनः ।
 सोऽयं मम जेया व्यक्तं व्यर्थ एव भविष्यति । यदि द्रोणो रणे क्रुद्धो निग्रहीयाद्युधिष्ठिरं ।
 सत्वमद्य महाबाहो प्रियार्थं मम माधव । जयार्थं यशोऽर्थश्च रच राजानमाहवे ।

४२९०

४२९५

४२९०

४२९५

४२९०

४२९५